

پنجشنبه ۴ آذر ماه ۱۴۰۰ • ۱۴۴۳ ربیع الثانی ۱۹ • 25 Nov 2021

نگاهی به رسانه‌ها

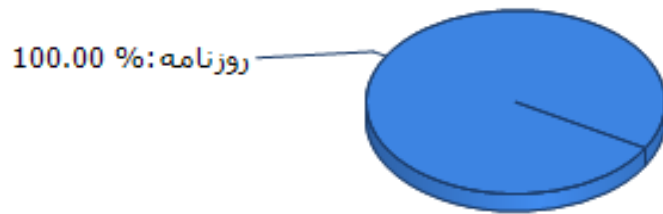
بازتاب اخبار تئاتر در روزنامه‌ها

تعداد کل محتوا : ۲۲

روزنامه

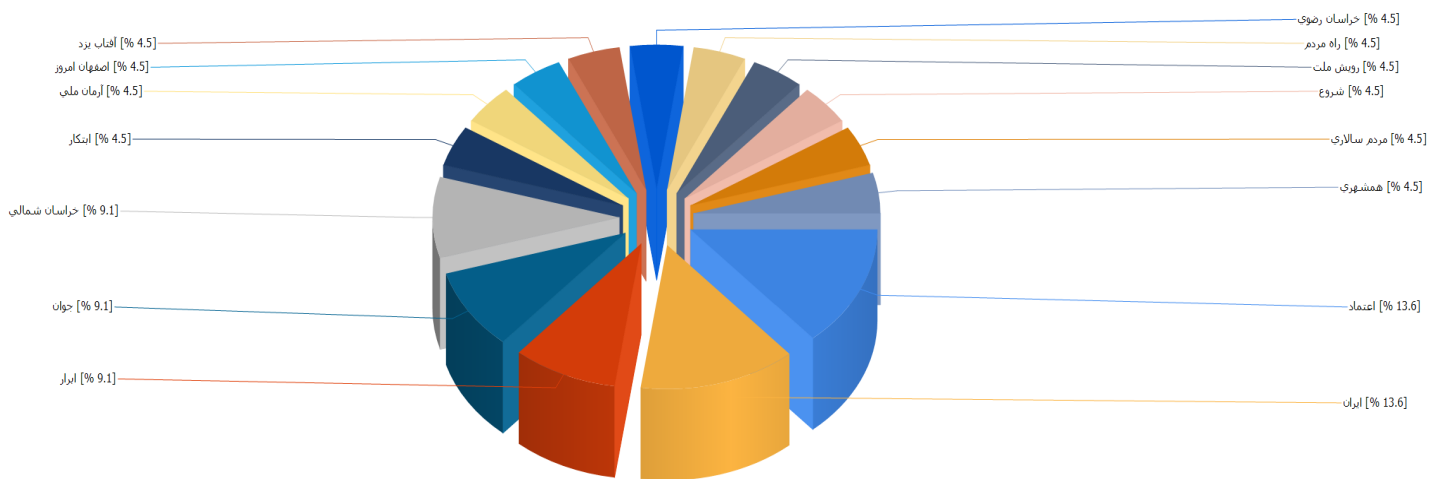
۲۲

گزارش فراوانی و درصد فراوانی مطالب مرتبط با تئاتر در رسانه های مکتوب

درصد فراوانی	فراوانی	نام منبع	ردیف
۱۳/۶	۳	اعتماد	۱
۱۳/۶	۳	ایران	۲
۹/۱	۲	ابرار	۳
۹/۱	۲	جوان	۴
۹/۱	۲	خراسان شمالی	۵
۴/۵	۱	ابتکار	۶
۴/۵	۱	آرمان ملی	۷
۴/۵	۱	اصفهان امروز	۸
۴/۵	۱	آفتاب یزد	۹
۴/۵	۱	خراسان رضوی	۱۰
۴/۵	۱	راه مردم	۱۱
۴/۵	۱	رویش ملت	۱۲
۴/۵	۱	شروع	۱۳
۴/۵	۱	مردم سالاری	۱۴
۴/۵	۱	همشهری	۱۵
۱۰۰	۲۲	جمع کل	

نمودار فراوانی و درصد مطالب مرتبط با تئاتر در رسانه های مکتوب

فهرست اخبار تئاتر در رسانه های مکتوب

صفحه	عنوان	رسانه
۶	اخبار تئاتر در رسانه های مکتوب	
۷	افزایش ۲۰ تا ۳۰ درصدی بودجه تئاتر در سال جاری	اصفهان امروز
۸	اجرای نمایش «سه گانه پارسی»	آرمان ملی
۹	«ژیتو» به اجرای فوق العاده رسید	آفتاب یزد
۱۰	اصراری عجیب برای تکرار یک اشتباه	ابتکار
۱۱	«سه زن» در «شهرزاد»	ابراه
۱۲	اصراری عجیب برای تکرار یک اشتباه	ابراه
۱۳	چشم ها چه را می بینند؟ ۱	اعتماد
۱۴	چشم ها چه را می بینند؟ ۲	اعتماد
۱۵	دلتنگ آقای بازیگر و بازیگران تئاتر	اعتماد
۱۶	اجرای نمایشی کلمات شاعرانه	ایران
۱۷	پس از ۲۸ سال ندیدن	ایران
۱۸	فضای مجازی مدیوم جذاب برای تئاتر عروسکی در دوران کروناست	ایران
۱۹	خسارت جبران ناپذیر در کمین تنها ژانر نمایشی جهان اسلام	جوان
۲۰	هنر نمایش، همپا با فراز و نشیب های سیاست	جوان
۲۱	مرحله پایانی جشنواره تئاتر استان حضوری می شود	خراسان رضوی
۲۲	چراغ های «سن» دوباره روشن می شود	خراسان شمالی
۲۳	زمان قطعی جشنواره بین المللی تئاتر فجر	خراسان شمالی
۲۴	توجه ویژه دولت سیزدهم به تعالی تئاتر	راه مردم
۲۵	اصراری عجیب برای تکرار یک اشتباه	رویش ملت
۲۶	آغاز اجرای «تختی در اتاق ۲۳ هتل آتلانتیک» در تئاتر شهر	شروع
۲۷	روایتی از «تختی در اتاق ۲۳ هتل آتلانتیک»	مردم سالاری
۲۸	جشنواره تئاتر و فیلم در دهه فجر	همشهری

◀ اخبار تئاتر در رسانه های مکتوب

افزایش ۲۰ تا ۳۰ درصدی بودجه تئاتر در سال جاری

مدیرکل اداره هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به تاکید وزیر فرهنگ و معاونت امور هنری وزارتخانه مبنی بر توجه بیشتر به هنرهای نمایشی به ویژه رشد این هنر در استان‌ها، گفت: بودجه تئاتر در سال جاری حداقل ۲۰ و حداکثر ۳۰ درصد افزایش یافت. قادر آشنا در گفت‌گو با ایرنا درباره بودجه تئاتر کشور با بیان آنکه سال گذشته عملکرد اداره کل هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بر اساس بودجه ۳۴ میلیارد تومانی بسته و برنامه‌ریزی شده بود گفت: با روی کار آمدن دولت سیزدهم و اهمیتی که دولت و وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به رویکرد جهادی و انقلابی و ایجاد تحول در ساختار فرهنگی می‌دهند، امسال شاهد افزایش در بودجه هنرهای نمایشی کشور هستیم. مدیرکل اداره هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ادامه داد: طی جلساتی با محمود شالویی سرپرست معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در حوزه رشد و تعامل بیشتر هنرهای نمایشی در کشور با محوریت توجه به تئاتر استان‌ها و شهرستان‌ها، جمع‌بندی نهایی در این حوزه برای بودجه تئاتر امسال افزایش حداقل ۲۰ و حداکثر ۳۰ درصدی بود. بر اساس جلسات متعدد و صحبت نهایی شده بودجه مدیریت تئاتر امسال عددی بین ۴۰ تا ۴۵ میلیارد تومان خواهد بود و امیدواریم اصلاح ردیف بودجه تئاتر هر چه سریع‌تر مراحل اداری را گذرانده و به تصویب نهایی برسد. آشنا در پایان گفت: بر اساس آنچه پیش از این برای بودجه تئاتر در سال ۱۴۰۰ مصوب شده بود عدد ۳۶ میلیارد تومان نهایی شده بود که با توجه به تاکید و حمایت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی بر توجه به توسعه هنرهای نمایشی با نگاه تزریق عادلانه ثروت و امکانات به تمامی نقاط کشور، شاهد این رشد و افزایش بودجه طی بازه زمانی قریب به ۱۰۰ روزه فعالیت دولت مردمی سیزدهم در حوزه مدیریت کلان فرهنگ و هنر بودیم.

اجرای نمایش «سه گانه پاریسی»

ایوب آقاخانی از اجرای نمایش «سه گانه پاریسی» در تماشاخانه ایرانشهر خبر داد. این نویسنده و کارگردان تئاتر گفت: قرار است بعد از ۲ سال انتظار از ۱۸ آذرماه نمایش «سه گانه پاریسی» را در سالن سمندریان تماشاخانه ایرانشهر به صحنه ببرم. با توجه به اینکه فعالیت مجدد تماشاخانه ایرانشهر به صورت ناگهانی اعلام و به من هم اطلاع داده شد از آنجا که جزو متقاضیان سال ۹۹ این سالن بودم، می توانم برای اجرای نمایشم در آذرماه اقدام کنم عملاً فرصت زیادی برای آماده سازی پروژه ای که برای آن به ایرانشهر درخواست داده بودم، نداشتم چون آن نمایش احتیاج به پیش تولید داشت و قرار شد نمایش در دسترس تری را اجرا کنم.

«ژپتو» به اجرای فوق العاده رسید

نمایش «ژپتو» به کارگردانی اوشان محمودی که این روزها با استقبال قابل توجه مخاطبان مواجه شده است، روزهای پنجشنبه و جمعه ۴ و ۵ آذرماه علاوه بر اجراهای عادی در قالب سانس ویژه در ساعت ۱۶ به روی صحنه می‌رود. همچنین این نمایش در روز شنبه ۶ آذرماه نیز با اجرای ویژه در دو سانس ۱۸ و ۲۰ میزبان مخاطبان خواهد بود. به گزارش فارس، نمایش «ژپتو» از روز دوشنبه ۱۰ آبان اجرای عمومی خود را در تماشاخانه ایرانشهر آغاز و مطابق با جدول زمان بندی این مجموعه تا روز دوشنبه ۸ آذر به روی صحنه خواهد رفت.

تاریخ انتشار: پنجشنبه ۴ آذر ماه ۱۴۰۰ * ۰۹:۲۵

جشنواره تئاتر و فیلم فجر همزمان برگزار می شود

اصراری عجیب برای تکرار یک اشتباه

می گویند آدم عاقل از یک سوراخ چند بار گزیده نمی شود ولی ظاهراً برخی از تصمیم گیرندگان چندان توجهی به این ضرب المثل ندارند.

به گزارش ایسنا، همزمانی برگزاری جشنواره های تئاتر و فیلم فجر مصادف با ریزی است از ناپدید انگاشتن این ضرب المثل قدیمی. در دهه هشتاد کاملاً جا افتاده بود که جشنواره تئاتر فجر یکم تا دوازدهم تا بیست و دوم بهمن ماه. تکلیف مخاطب معلوم بود و تکلیف رسانه هم به همین. ضمن اینکه فعالان هر دو رشته این فرصت را داشتند تا از آثار یکدیگر دیدن کنند ولی در سال های اخیر بارها اتفاق افتاده که جشنواره تئاتر فجر تقویم خود را تغییر داده و همزمان با جشنواره فیلم برگزار شده است. خبرنگاران تئاتر به کرات این موضوع را با دبیران دوره های مختلف جشنواره مطرح و آسیب های آن را گوشزد کرده اند اما ظاهراً سخنان آنان تاثیری نداشته و ندارد. تا جایی که دیروز هم حسین مسافر آستانه، دبیر چهلیمین جشنواره تئاتر فجر خبر داد که این دوره از جشنواره نیز دهم تا بیست و دوم بهمن ماه برگزار خواهد شد که دقیقاً همزمان با جشنواره فیلم است.

معمولاً مهم ترین دلیلی که تقویم برگزاری جشنواره ها را تغییر می دهد، مناسبت های مذهبی از جمله ایام سوگاری ماه محرم و صفر یا ایام فاطمیه است ولی از آنجا که بهمن ماه امسال با هیچ یک از این مناسبت ها مصادف نمی شود، اصرار بر همزمانی جشنواره تئاتر با جشنواره فیلم، قدری عجیب و تامل برانگیز است. در همین زمینه با دو تن از هنرمندان تئاتر گپ و گفتی داریم.

حسین کیانی، نمایشنامه نویس و کارگردانی که دهه هشتاد در جشنواره تئاتر فجر خوش درخشیده است، چند سالی است که جزو غایبان این رویداد هنری است و بیشتر در مقام تماشاگر در آن حضور داشته است.

او به عنوان هنرمندی که در دوره های اخیر جشنواره فجر ذی نفع نیست و می تواند بی طرفانه نظر بدهد، دیدگاه های خود را مطرح می کند.

کاش مشکل فقط همین بود

کیانی با ابراز تاسف از اینکه جشنواره تئاتر فجر بعد از گذشت چهل دوره هنوز اساسنامه ندارد، می گوید: کاش مشکل جشنواره ما فقط در حد تغییر زمان برگزاری آن بود. مسئله اصلی این است که این جشنواره هیچ استراتژی و برنامه بلندمدتی ندارد و همین مسئله، سبب ساز تصمیمات ناگهانی می شود. او ادامه می دهد: برنامه ریزی های جشنواره تئاتر فجر بیشتر حالت عملیاتی دارد تا استراتژیک و طولانی مدت. به بیان دیگر ما برنامه های آتی نداریم و برنامه های آتی داریم.

اصراری عجیب برای تکرار یک اشتباه

کیانی با بیان اینکه دبیر جشنواره تئاتر فجر برای این تصمیم گیری حتماً دلایلی دارد، می افزاید: ولی به هر حال این همزمانی قطعاً مشکلاتی به بار می آورد. دو جشنواره فرهنگی هنری هستند که در حوزه هنرهای نمایشی برگزار می شوند و قطعاً بخشی زیادی از مخاطبان شان مشترک است. به همین دلیل این همزمانی قطعاً به هر دو رویداد آسیب می زند چه به لحاظ برنامه ریزی برای تماشای آثار و چه در بعد تبلیغاتی و رسانه ای.

این هنرمند اضافه می کند: امیدوارم برگزارکنندگان جشنواره تئاتر فجر تاریخ برگزاری آن را به روال قبل بازگردانند یا اینکه دلایل قانع کننده ای برای

از آنجا که

بهمن ماه امسال

با هیچ یک از

این مناسبت ها

مصادف

نمی شود، اصرار

بر همزمانی

جشنواره تئاتر

با جشنواره

فیلم، قدری

عجیب و تامل

برانگیز است

تئاتر هستند، فراهم نمی کنیم. از هدر رفتن تلاش رسانه ها هم که گفتیم.

کیان پور خواستار توجه بیشتر به بُعد رسانه ای جشنواره تئاتر فجر است و می افزاید: از قدیمی های خودمان یاد گرفته ایم که قرار نیست در تئاتر دیده شویم یا پولی به دست آوریم یا برای کارمان اتفاق خاصی رخ بدهد. بنابراین جشنواره ما هم به یک دوره می تبدیل شده و خودمان همراه با چند مخاطب محدود کارهای یکدیگر را می بینیم.

چرا این بهانه ها در جشنواره فیلم وجود ندارد؟

این بازیگر ابراز تاسف می کند: هر سال جشنواره ما علی السویه تر از سال پیش برگزار می شود. این چند سال هم که بهانه کرونا وجود داشت، اما تعجب این است که چرا این بهانه ها در جشنواره فیلم وجود ندارد. درست است که سینما و تئاتر هر دو در دوران کرونا تعطیل بودند اما اختتامیه دو جشنواره ما اصلاً قابل قیاس نیست. این مساله هم به برگزارکنندگان اختتامیه جشنواره تئاتر فجر برنمی خورد و موضوع خیلی کلان تر از اینهاست. ما فقط می خواهیم جشنواره تئاتر را برگزار کنیم که برگزار کرده باشیم. همه چیز برابری علی السویه است همچنانکه در طول سال هم برنامه درستی برای بهبود وضعیت تئاتر نداشته ایم. نمایشی که در دوران کرونا هر شب تمام ظرفیت مجاز سالن را پر می کرد، در میان استقبال تماشاگران، اجرائیش را تمام می کنند تا نمایشی دیگر روی صحنه برود که حتی ۵ تماشاگر هم ندارد. فقط به این دلیل که به یک نمایش دیگر هم فرصت اجرا داده باشند. در این میان برای کسی مهم نیست که چه اتفاقی در تئاتر ما می افتد. حال و روز ما این است که از هر طرف که برویم، هزار مشکل داریم.

درستی شد و به هر حال جشن خود را با شکوه تر برگزار کردند.

کیان پور ابراز تاسف می کند: گویی برگزارکنندگان جشنواره تئاتر فجر فقط به این فکر می کنند که این جشنواره را برگزار کنند ولی به چگونگی برگزاری آن اهمیتی نمی دهند و ارزشی برای این هنر قائل نیستند.

او با اشاره به فعالیت حسین مسافر آستانه به عنوان یک کارگردان تئاتر ادامه می دهد: آقای مسافر، دبیر دو دوره اخیر جشنواره، خودش هم کار هنری انجام داده اند و صرفاً کار مدیریتی نکرده اند. بنابراین خیلی بهتر از کسانی که فقط تجربه مدیریتی دارند، شرایط گروه های هنری را درک می کنند و متوجه هستند این تصمیم های نادرست به ظاهر کوچک، چه ضربه های بزرگی به جشنواره می زند.

کیان پور می افزاید: در حالت کلی، مخاطب سینما از تئاتر بیشتر است. رسانه ها هم به دلیل شهرت بیشتر سینماگران در قیاس با تئاتری ها، به جشنواره فیلم توجه بیشتری دارند. همچنین سال گذشته رسانه تخصصی تئاتر که نام تئاتر در عنوان آن آمده است، اخبار جشنواره فیلم را بیشتر از جشنواره تئاتر پوشش داد. در این میان رسانه هایی که تلاش می کنند به جشنواره تئاتر توجه در خوری داشته باشند، زحمات شان در هیاهوی جشنواره فیلم گم می شود.

این بازیگر با مقایسه شیوه برگزاری جشنواره های فیلم و تئاتر اضافه می کند: در جشنواره تئاتر فجر شرایطی فراهم نمی کنیم که هنرمندان و داوران بتوانند کارها را به شکل مطلوبی ببینند. فرش قرمز و این تشریفات را هم که نداریم. بنابراین شرایط مناسبی را برای همان مخاطبان محدودی که عاشق

این تصمیم ارائه دهند اما در هر حال ضررهای این همزمانی خیلی بیشتر از منافع آن است.

کیانی تاکید می کند: در حال حاضر فقط یک تماشاگر ساده جشنواره هستم و ذی نفع نیستم ولی معتقدم این همزمانی یک اشتباه استراتژیک است. این مدرس تئاتر بار دیگر از اینکه جشنواره تئاتر فجر، استراتژی بلندمدتی ندارد، ابراز تاسف می کند و می گوید: قرار است این جشنواره ده سال دیگر کجا باشد؟! چه اهدافی برایش ترسیم شده؟! چه چشم اندازهایی برایش دیده شده؟! اینها پرسش های جدی خانواده تئاتر است.

هر سال علی السویه تر از سال قبل

اما آیه کیان پور، بازیگری که سال گذشته جایزه بازیگری زن را از سی و نهمین جشنواره تئاتر فجر به خانه برد، همان زمان هم به همزمانی این دو جشنواره انتقاد داشت.

این بازیگر حالا هم می گوید: دهه هشتاد جشنواره های تئاتر و فیلم هر یک در تقویم اصلی خود برگزار می شدند؛ جشنواره تئاتر از یکم تا دهم بهمن و جشنواره فیلم از دوازدهم تا ۲۲ بهمن و آن دوره بحث همزمانی این جشنواره ها را نداشتیم. این همزمانی در دهه نود اتفاق افتاد. طبیعتاً نمی توانیم از جشنواره فیلم انتظار داشته باشیم تاریخ برگزاری خود را تغییر دهد چون در تقویم همیشگی خود برگزار می شود ولی جشنواره تئاتر است که تقویم خود را تغییر داده.

او یادآوری می کند: سال گذشته که جایزه بازیگری زن را بردم، حسرت به دلم ماند که در اختتامیه جشنواره تئاتر فجر حتی یک عکاسی درست از برگزارکنندگان نشد. در حالیکه برگزارکنندگان جشنواره فیلم روی صحنه صحبت کردند و از همه آنان عکاسی

«سه زن» در «شهرزاد»

نمایش «سه زن» به نویسندگی و کارگردانی آرزو نبوت به زودی در پردیس تئاتر شهرزاد روی صحنه می‌رود. به گزارش صبا، نبوت در آثار تئاتری چون «مزامزا»، «شایعات»، «هام» و «ازدواج آقای می‌سی‌سی‌پی» به عنوان بازیگر حضور داشته است.

تاملی بر همزمانی جشنواره تئاتر و فیلم فجر

اصراری عجیب برای تکرار یک اشتباه

می‌گویند آدم عاقل از یک سوراخ چند بار گزیده نمی‌شود ولی ظاهراً برخی از تصمیم‌گیرندگان چندان توجهی به این ضرب‌المثل ندارند. به گزارش ایسنا، همزمانی برگزاری جشنواره‌های تئاتر و فیلم فجر مصداق بارزی است از نادیده انگاشتن این ضرب‌المثل قدیمی. در دهه هشتاد کاملاً جا افتاده بود که جشنواره تئاتر فجر یکم تا یازدهم بهمن ماه برگزار شود و جشنواره فیلم هم دوازدهم تا بیست و دوم بهمن ماه. تکلیف مخاطب معلوم بود و تکلیف رسانه هم به همین. ضمن اینکه فعالان هر دو رشته این فرصت را داشتند تا از آثار یکدیگر دیدن کنند ولی در سال‌های اخیر بارها اتفاق افتاده که جشنواره تئاتر فجر تقویم خود را تغییر داده و هم‌زمان با جشنواره فیلم برگزار شده است. خبرنگاران تئاتر به کرات این موضوع را با دبیران دوره‌های مختلف جشنواره مطرح و آسیب‌های آن را گوشزد کرده‌اند اما ظاهراً سخنان آنان تاثیری نداشته و ندارد. تا جایی که دیروز هم حسین مسافر آستانه، دبیر چهلمین جشنواره تئاتر فجر خبر داد که این دوره از جشنواره نیز دهم تا بیستم بهمن ماه برگزار خواهد شد که دقیقاً هم‌زمان با جشنواره فیلم است. معمولاً مهم‌ترین دلیلی که تقویم برگزاری جشنواره‌ها را تغییر می‌دهد، مناسبت‌های مذهبی از جمله ایام سوگواری ماه محرم و صفر یا ایام فاطمیه است ولی از آنجاکه بهمن ماه امسال با هیچ یک از این مناسبت‌ها مصادف نمی‌شود، اصرار بر همزمانی جشنواره تئاتر با جشنواره فیلم، قدری عجیب و تامل برانگیز است. در همین زمینه با دو تن از هنرمندان تئاتر گپ و گفتی داریم. حسین کیانی، نمایشنامه‌نویس و کارگردانی که دهه هشتاد در جشنواره تئاتر فجر خوش درخشیده است، چند سالی است که جزو غایبان این رویداد هنری است و بیشتر در مقام تماشاگر در آن حضور داشته است. او به عنوان هنرمندی که در دوره‌های اخیر جشنواره فجر ذی نفع نیست و می‌تواند بی‌طرفانه نظر بدهد، دیدگاه‌های خود را مطرح می‌کند. کیانی با ابراز تاسف از اینکه جشنواره تئاتر فجر بعد از گذشت چهل دوره هنوز اساسنامه ندارد، به ایسنا می‌گوید: کاش مشکل جشنواره ما فقط در حد تغییر زمان برگزاری آن بود. مساله اصلی این است که این جشنواره هیچ استراتژی و برنامه بلندمدتی ندارد و همین مساله، سبب‌ساز تصمیمات ناگهانی می‌شود. او ادامه می‌دهد: برنامه‌ریزی‌های جشنواره تئاتر فجر بیشتر حالت عملیاتی دارد تا استراتژیک و طولانی مدت. به بیان دیگر ما برنامه‌های آتی نداریم و برنامه‌های آتی داریم. کیانی با بیان اینکه دبیر جشنواره تئاتر فجر برای این تصمیم‌گیری حتماً دلایلی دارد، می‌افزاید: ولی به هر حال این همزمانی قطعاً مشکلاتی به بار می‌آورد. دو

یک در تقویم اصلی خود برگزار می‌شدند؛ جشنواره تئاتر از یکم تا دهم بهمن و جشنواره فیلم از دوازدهم تا ۲۲ بهمن و آن دوره بحث همزمانی این جشنواره‌ها را نداشتیم. این همزمانی در دهه نود اتفاق افتاد. طبیعتاً نمی‌توانیم از جشنواره فیلم انتظار داشته باشیم تاریخ برگزاری خود را تغییر دهد چون در تقویم همیشگی خود برگزار می‌شود ولی جشنواره تئاتر است که تقویم خود را تغییر داده. او یادآوری می‌کند: سال گذشته که جایزه بازیگری زن را بردم، حسرت به دلم ماند که در اختتامیه جشنواره تئاتر فجر حتی یک عکاسی درست از برگزیدگان نشد. در حالیکه برگزیدگان جشنواره فیلم روی صحنه صحبت کردند و از همه آنان عکاسی درستی شد و به هر حال جشن خود را با شکوه‌تر برگزار کردند. کیانی پور ابراز تاسف می‌کند: گویی برگزارکنندگان جشنواره تئاتر فجر فقط به این فکر می‌کنند که این جشنواره را برگزار کنند ولی به چگونگی برگزاری آن اهمیتی نمی‌دهند و ارزشی برای این هنر قائل نیستند. او با اشاره به فعالیت حسین مسافر آستانه به عنوان یک کارگردان تئاتر ادامه می‌دهد: آقای مسافر، دبیر دو دوره اخیر جشنواره، خودشان هم کار هنری انجام داده‌اند و صرفاً کار مدیریتی نکرده‌اند.

جشنواره فرهنگی هنری هستند که در حوزه هنرهای نمایشی برگزار می‌شوند و قطعاً بخشی زیادی از مخاطبان‌شان مشترک است. به همین دلیل این همزمانی قطعاً به هر دو رویداد آسیب می‌زند چه به لحاظ برنامه‌ریزی برای تماشای آثار و چه در بعد تبلیغاتی و رسانه‌ای. این هنرمند اضافه می‌کند: امیدوارم برگزارکنندگان جشنواره تئاتر فجر تاریخ برگزاری آن را به روال قبل بازگردانند یا اینکه دلایل قانع‌کننده‌ای برای این تصمیم ارائه دهند اما در هر حال ضررهای این همزمانی خیلی بیشتر از منافع آن است. کیانی تأکید می‌کند: در حال حاضر فقط یک تماشاگر ساده جشنواره هستم و ذی نفع نیستم ولی معتقدم این همزمانی یک اشتباه استراتژیک است. این مدرس تئاتر بار دیگر از اینکه جشنواره تئاتر فجر، استراتژی بلند مدتی ندارد، ابراز تاسف می‌کند و می‌گوید: قرار است این جشنواره ده سال دیگر کجا باشد؟! چه اهدافی برایش ترسیم شده؟! چه چشم‌اندازهایی برایش دیده شده؟! اینها پرسش‌های جدی خانواده تئاتر است. اما آیه کیانی پور، بازیگری که سال گذشته جایزه بازیگری زن را از سی و نهمین جشنواره تئاتر فجر به خانه برد، همان زمان هم به همزمانی این دو جشنواره انتقاد داشت. این بازیگر می‌گوید: دهه هشتاد جشنواره‌های تئاتر و فیلم هر

چشم‌ها چه رامی بینند؟

عمادالدین باقی

«چشم‌ها چه رامی بینند؟»

درباره داستان یک نویسنده و کارگردان تئاتر است که خیال می‌کند یکی از بازیگران سلبریتی خود را کشته است و بحث و گفت‌وگوهای میان او و دیگران در می‌گیرد که بیننده را به تعجب

و سردرگمی می‌اندازد تا اینکه در پایان نمایش متوجه می‌شویم این نویسنده و کارگردان در آسایشگاه روانی بستری شده است. سلمان سامنی نویسنده و کارگردان این نمایش و مهدی مهری، ماه‌نیر صادقیان، حمید باهوش و رکسانا نوربخش بازیگران آن هستند. سامنی حرف‌های خودش را از زبان بازیگران به ویژه کاراکتر احمد بیان کرده است. در کشوری که جوانان تربیت شده و تحصیلکرده بسیاری به بازار بی‌رونق کار و بیکاری وارد می‌شوند، به ویژه در مشاغلی مانند نویسندگی کتاب، نشر، فیلم و تئاتر که افراد از طریق دیده شدن و تبلیغ با آن ارتباط برقرار می‌کنند و صنعت‌شان رونق پیدا می‌کند جوانان فراوانی هستند که با همه محرومیت‌ها و محدودیت‌ها تسلیم نمی‌شوند، مظلومانه بدون حمایت دستگاه‌ها و نهادهایی که موظف به حمایت‌اند اما فقط به نورچشمی‌ها التفات دارند، رسانه‌های برون مرزی هم گزینش‌های خاص خودشان را دارند، اینها می‌مانند و نیاز به حمایت اجتماعی. در فضایی که ترازویش در یک کفه فرهنگ ابتدال و یک کفه دیگرش، فرزندی است

باید کوشید وزن فرزندی سنگین تر شود به ویژه که عامه به فرزندی‌ها کمتر توجه می‌کنند. در همه جای دنیا تیراژ کتاب‌ها و بازی‌ها و نمایش‌های نازل خیلی بالاتر است و کسانی که دغدغه اندیشیدن دارند وظیفه دارند که هنر فاخر را تقویت کنند. در قسمتی از دیالوگ نمایشنامه «چشم‌ها چه رامی بینند؟» آمده که «بی‌فرهنگی، امروز درد بزرگیه، ز مونه‌ای که مردم مجبورند برای با فرهنگ بودن هزینه کنند.» در زمانه‌ای که همه آدم‌ها همه فن حریفند، همه در همه چیز متخصص‌اند و نظر می‌دهند، تا اینجا اشکالی ندارد اما وقتی نظرشان را عین حقیقت می‌دانند و احتمال خطا نمی‌دهند و بر آن اصرار می‌ورزند و عالم و آدم را قضاوت می‌کنند، وقتی رجاله‌ها جای اهل علم را گرفته‌اند، بارانت قدرت دکتر و با زور تبلیغ آیت‌الله ساخته می‌شود و با جایزه و رانت می‌خواهند هنرمند درست کنند و واقعا فرزندی، نوعی دردمندی است. در این تئاتر احمد، فیلسوفی که دچار پریشانی شده به همسرش می‌گوید: «یه موقع پیش خودت خیال نکنی جایزه میتونه هنرمند درست کنه؟»، «حالم از همتون بهم می‌خوره از تو و اون دوستای لمپن بی‌سوادت، از این بازیگرهای لعنتی که عشق جایزه و جشنواره داره دیوونشون میکنه، خون دل این مردم بدبخت شده اسباب جشنواره بازی شماها.» حکومت و مخالفین حکومت با رانت و جایزه دنبال هنرمند ساختن هستند اما هنرمند، با هنر خودش ساخته می‌شود، باید خودش جوهر داشته باشد تا آن جایزه‌ها و رانت برنمایند و بی‌مایه، فطیر است.

ادامه در صفحه ۱۰

چشم‌ها چه را می‌بینند؟

احمد: خودکار یعنی چه؟
لیلا: «یعنی چه چیزی که میتونه کاغذ رو سیاه کنه، روی کاغذ مینویسم، شعر میگم قصه می‌نویسم.»

احمد در مخالفت می‌گوید: «این تاریخ هستی رو ثبت میکنه، این تاریخ هستی رو ثبت میکنه» و نتیجه می‌گیرد که مادوتا یک چیز ثابت را یک جور نمی‌بینیم، ما اطرافمون را هم یک جور نمی‌بینیم.» یک جای دیگر اختلاف بین احمد با مردی دیگر پیش می‌آید. احمد می‌پرسد: میدونی تئاتر یعنی چه؟

مرد: تئاتر جاییه که آدمامیرن وقتشون رو بگذرونن. احمد: تئاتر هنر نگاه کردنه، نویسنده و کارگردان تئاتر استاد نگاه کردنه، استاد خوندن نگاه‌هاست، نگاه‌ها تئوری‌ها، پشت نگاه‌ها پر از درامه.

در این نمایش، یک زن و شوهر هنری درباره جایزه هم دو دیدگاه متضاد دارند. وقتی احمد می‌گوید: «حالم از همتون بهم میخوره از تو و اون دوستای لمین بی سواد، از این بازیگرهای لعنتی که عشق جایزه و جشنواره داره دیوونشون میکنه، خون دل این مردم بدبخت شده اسباب جشنواره بازی شماها.» همسرش لیلا جواب می‌دهد: «فرش جشنواره‌ها سرخ نشده چون خون دل مردم رو نمایش میده و لسی تو عادت داری همه چیزو وارونه کنی چون نفرت کورت کرده.»

یکجا هم نکته‌ای را می‌گوید که معضل ارتباطی خیلی از خانواده و زن و شوهرهاست.

احمد: آخه من دارم باهات حرف میزنم.
لیلا: همش حرف، حرف، حرف. دریغ از به جمله عاشقانه، دریغ از یک کلمه محبت آمیز، روحت سنگه.

احمد: نیست. خوب شاید من عشق و محبتو به جور دیگه می‌فهمم.»

اینکه همسران از دوست داشتن سخن نمی‌گویند از شایع‌ترین مشکلات است در حالی که اگر بر زبان می‌آوردند بسیاری از مسائل بلا موضوع می‌شد. بی‌جهت نیست که از قول حضرت محمد(ص)

روایت شده است: اینکه مردی به زنتش بگوید دوستت دارم تا اید از قلب او بیرون نمی‌رود. قول الرجل للمراه اینی اَحَبُّک لایذهب من قلبها أبدا. حتی در روابط اجتماعی نیز چنین است، از این رو پیامبر می‌گوید هرگاه یکی از شما برادرش را دوست داشت، او را از این دوستی باخبر کند و بگوید: من تو را در راه خدا دوست دارم. اِنسی اَحَبُّک فی الله، اِنسی اُودک فی الله. به همین دلیل مالک بن انس می‌گوید: من هرگاه بر امام صادق (ع) وارد می‌شدم حضرت به من زیاد احترام می‌گذاشت و می‌فرمود: ای مالک! من تو را دوست دارم.

در این تئاتر به جز چند کلمه رکیک که بین ۲ نفر در اوج مشاجره رد و بدل می‌شود و طبعاً برای بیننده کودک و نوجوان می‌تواند بد آموزی داشته باشد و صرف‌نظر از اینکه برای یک بیننده غیر حرفه‌ای ممکن است بیوند اجزای داستان به خوبی فهمیده نشود به ویژه که جملات، گاهی بار فلسفی پیدا کرده و وارد مفاهیم پیچیده‌ای در خلال دیالوگ می‌شود و از فلسفه به روانکاوی و روانپزشکی و هنر و تئاتر در رفت و آمد است اما دیالوگ‌های تئاتر دارای تک مضراب‌های تأمل برانگیزی است مانند: احمد: مورخ هستی یعنی هنرمند. بودن رو ثبت میکنه چون آدم‌ها از نبودن می‌ترسند و گاهی از این ترس سوانستفاده میکنه. انسان موجودیه که تاریخ هستی رو ثبت میکنه، پس انسان همه هستیه و هستی از نیستی وحشت داره و این یعنی ریشه همه چیز در هیچ چیزه.

دکتر: می‌خوای از چی فرار کنی؟
احمد: کاش به راه فراری بود، از این سراب وحشت.

از این بیابان. از این راه بی‌نهایت.
دکتر: هست.

احمد: نیست

دکتر: آسایشگاه جای آدم‌هاییه که مرز واقعیت و خیال رو گم می‌کنند.

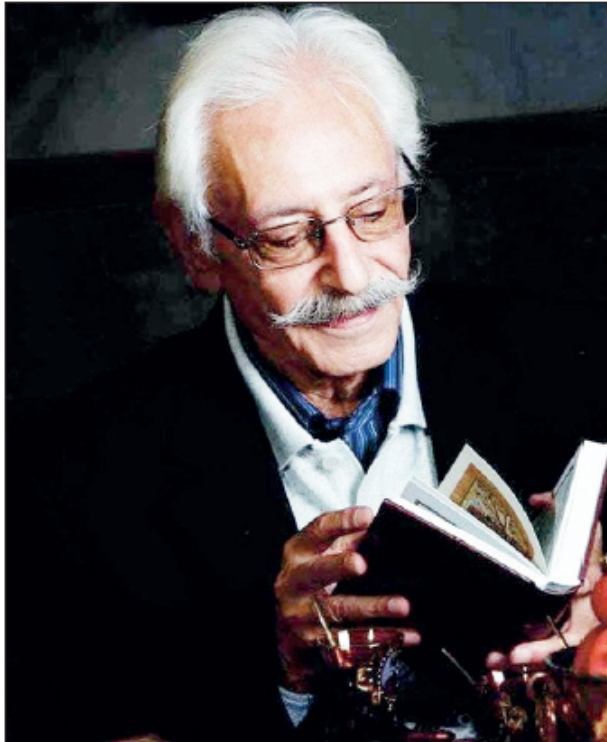
احمد: همه می‌میرند، مرگ بزرگ‌ترین پادش طبیعت به انسانه، امکان نیستی، راز بودن جاودانه است.

بعضی تک‌مضراب‌ها برای نگارنده که در حوزه اعدام و مجازات‌ها کار می‌کند اهمیت دارد. یکی از مهم‌ترین نقدهای مادر مورد سلب حیات این است که پزشکی قانونی در حالی سلامت روانی افراد را تایید می‌کند و در نتیجه مستحق کیفر می‌شوند که بیماری‌های روانی پیچیده و ناشناخته‌ای وجود دارند که مبتلایان به آن نه تنها در ظاهر، سلامت روانی دارند که حتی ممکن است نابغه جلوه کنند. از این منظر آنجا که احمد می‌گوید «مرز سلامت و بیماری روح خیلی باریکه، آنقدر که گاهی اوقات گم میشه» نکته مهمی است.

اما در کشمکش دکتر و احمد بالاخره معلوم نمی‌شود حقیقت کدام است. حقیقت همچنان رازآلود می‌ماند و بشر در جست‌وجوی آن است. احمد می‌گوید: در شهر بودن یعنی در کنار دیگری بودن، در کنار دیگری بودن یعنی به چیزی فکر کردن، به چیزی فکر کردن به علاوه حضور دیگری می‌دهد بازی کردن. همه موجوداتی که در شهر هستند بازی می‌کنند تازه بمانند این دقیقاً همان کاریه که بازیگر نمیکند، بازی نکردن. بازی نکردن یعنی توانایی تفکر به هیچ. این هنر تئاتره، هنر من. دکتر: قربان، هنر جنابعالی اینه که مدام پشت این میز بنشینید این چرت و پرت‌ها را به هم بیافید و اسمش رو بذارید نمایشنامه و مقاله‌های فلسفی بعد هم به جوری حرف بزنید که هیشکی نفهمه شما چی می‌گویی، پیچوندن ادما، این هنر شماست.

با همین دیدگاه با همسر هم به تماشای تئاتر رفتیم که در شرایط کرونایی به تعداد انگشتان دست می‌تواند به تماشای بنشینند. عنوان تئاتر، ابهامی داشت که نشان می‌داد باید نمایشی تأمل برانگیز باشد. البته این پیش‌فرض را هم داشتیم که درخشش و موفقیت صنعت سینما و تئاتر در درجه اول به جوهر و درونمایه نمایشنامه است و بعد امکانات و فضای مادی و تکنولوژی که می‌تواند جنبه‌های نمایشی و جذابیت را به اوج برساند و جوانان هنرمند و مستقل بدون پشتوانه باید بدون این ابزار و امکاناتی که می‌تواند قدرت هنری آنها را اوج دهد با دست خالی نمایش اجرا کنند. این موضوع در تئاتر بیشتر خودنمایی می‌کند چنانکه در همین تئاتر که موضوعش خود تئاتر است گفته می‌شود: «این مساله همیشگی تئاتره، تماشاگر همیشه عین غریبه نگات میکنه تو برای تماشاگر عین روز عین ابوالهول.» «احمد: تماشاگر حرفه‌ای تئاتر درست زمانی که دیالوگ ندری داره نگات میکنه.»

تئاتر «چشم‌ها چه را می‌بینند؟» شطحیاتش بیشتر از بازی توجه مرا جلب می‌کرد. تئاتر بر محور این است که آدم‌ها چقدر دچار اختلاف‌نظر هستند. احمد با تمسخر خطاب به زنت لیلا می‌گوید: «دوباره روانشناس گفته باید انرژی مثبت بهم بدی؟ جهان در تکاپو و غوغاست، گل‌ها می‌شکند، درختان بار می‌دهند، باران می‌بارد و برف زمین را سفید می‌کند، عشق هست، محبت هست، خدا هست، همین‌جا، همونجا، در این نزدیکی، لای این شب بویا، پای آن کاج بلند، پشت... پشت...» و ناگهان چشمش به خودکاری می‌افتد که روی زمین است. می‌پرسد چرا این خودکار اینجا افتاده؟ خودکار را برمی‌دارد به زنتش می‌گوید این چیست؟ لیلا می‌گوید: خود کار

اگر کسی از من سراغ زیباترین زنان دنیا را می گرفت حتماً آن زن بازیگر را هم معرفی می کردم. شنیدن این خاطره باعث شد تا هر وقت به تئاتر فکر می کنم، هر وقت بازیگری روی صحنه خوش می درخشد به یاد جمشید مشایخی بیفتم که اگر چه بازی او را روی صحنه تئاتر ندیدم اما فیلم هایی مثل گاو، کمال الملک، ماهی ها در خاک می میرند، گل های داودی، پدر بزرگ، قیصر، هزار داستان و... نشان دهنده توان بالای او در بازیگری دارد. البته این تنها زمانی نیست که یاد این بازیگر درجه یک آذر ماهی در ذهنم جان می گیرد. هر وقت با مهربانی صاحب نامی روبه رو می شوم احساس می کنم ذره ای از مهربانی جمشید مشایخی در او هم هست. بی دلیل نیست که در این روزهای کم رونق تئاتر دلم برای بازی بازیگران تئاتر و جمشید مشایخی تنگ شده است.

دلتنگ آقای بازیگر و بازیگران تئاتر

شاید اگر صندلی های سالن های نمایش زبان داشتند می توانستند از دلتنگی هایی بگویند که در این دو سال و ویروس کرونا نصیب شان کرده است. حتماً آنها هم مثل من دل شان برای بازیگران تنگ شده

است. بازیگرانی که وقتی پا روی صحنه می گذاشتند صدای نفس هاشان با نفس های تماشاگران یکی می شد و اگر کار بلد بودند صحنه را مال خود می کردند. درست مثل آن بازیگر زن ایتالیایی که حکایت قدرتش را سال ها پیش از زبان زنده یاد جمشید مشایخی شنیدم. می گفت سال ها پیش برای شرکت در فستیوالی به پاریس رفته بودم. در این فستیوال کارگردان مشهور تئاتر و سینمای ایتالیا فرانکو زفیره لی هم با نمایش حضور داشت. داستان تئاتر او درباره جوانی بود که عاشق زنی می شد. زن عشق او را نمی پذیرفت و به او جواب رد می داد. وقتی از داستان نمایش مطلع شدم ویرم گرفت به سراغ گروه بروم و عوامل آن را ببینم. این کار را هم کردم. بازیگر مرد نمایش چهره زیبا و اندام رشیدی داشت اما بر خلاف او بازیگر زن نمایش آنقدر زشت بود که من با دیدنش گفتم کدام احمقی با دیدن این زن عاشقش می شود. بعد هم به کارگردانی زفیره لی شک کردم و با خودم گفتم حتماً از زن، از سر ناگزیری برای ایفای این نقش استفاده کرده. به همین دلیل تمایلی به تماشای نمایش نداشتم. اما روز اجرا، آوازه زفیره لی مرا به داخل سالن نمایش کشید. اولش چندان توجهی به بازیگر زن نداشتم اما هر چه نمایش پیش می رفت زشتی زن کم رنگ تر می شد. آخر هم

اجرای نمایشی کلمات شاعرانه

دیگری که در انتخاب آنها و همین طور طراحان نمایش برلیم اهمیت داشت این بود که بازیگران باید با دنیای شعر و ادبیات و شخصیت و اشعار احمد رضا احمدی آشنا باشند. چون نمایشنامه، متن ویژه و خاصی است و من نمونه دیگری شبیه به آن در ادبیات نمایشی ایران ندیده‌ام، کمابیش شعرهای او هم شعرهای خاصی هستند. پس اجرای متنی از احمد رضا احمدی شرایط خاص خودش را می‌طلبد. به جرات می‌توانم بگویم همه بازیگران کار، اشراف بسیار خوبی نسبت به شعر معاصر دارند و به احمد رضا احمدی عشق می‌ورزند. همه ما به رغم اینکه می‌خواهیم با وجود دشواری‌ها یک نمایش جذاب و با کیفیت را به مخاطبان ارائه کنیم این بار برای ادای احترام به احمد رضا احمدی و همه شاعرانی که رنج کشیدند و غریب ماندند، روی صحنه خواهیم رفت.

را بپذیرند. تمرین‌های نمایش کلاً با ماسک انجام می‌شد و حتی پلاژینی برای تمرین انتخاب شده بود که پنجره داشته باشد، تا امکان تهویه هوا فراهم شود. همچنین چون نمایش از صحنه‌های مجزایی تشکیل شده است مراحل تمرین‌ها به اصطلاح رچ زده شد به شکلی که در هر روز فقط بازیگرانی که در همان صحنه بازی داشتند، سر کار حضور پیدا می‌کردند. در واقع تمام دستورالعمل‌هایی را که باید برای رعایت شرایط انجام می‌شد، در نظر گرفتیم و بازیگران نیز همگی با ما همکاری کردند. نکته مهمی که باید به آن اشاره کنم این است که همه بازیگران نمایش هنرمندانی هستند که سال‌هاست تئاتر کار کرده‌اند و از توانایی بالایی برخوردارند. در این نمایش چهره‌های جوان‌تر هم داریم اما اکثر بازیگران از هنرمندان با سابقه تئاتر هستند. علاوه بر مهم بودن تجربه در گروه بازیگران نکته

کوروش سلیمانی: رضا بهبودی، فریا کامران، کامبیز امینی، محمدرضا آزادفر، محمد طیب طاهر، سیامک ادیب، علی باروتی و مطهره ابراهیمیان بازیگران نمایش «فردگاه» پرواز شماره ۷۰۷ هستند. همچنین در نمایشنامه، پرسوناژی به نام «رادبو» وجود دارد که فقط صیایش روی صحنه شنیده می‌شود که گوینده این پرسوناژ هم خود من هستم. بعد از نزدیک به ۲ سال که تقریباً تئاتر تعطیل بود و من نیز مانند بسیاری دیگر از همکارانم به دلیل شرایط کرونایی برای کار کردن تردید داشتم، بالاخره تصمیم به اجرای نمایشی گرفتم. غالب بازیگران انتخاب شده برای این نمایش در طول این ۲ سال در نمایشی حضور نداشته‌اند اما اهمیت این کار و احمد رضا احمدی نویسنده نمایشنامه و احترامی که همه ما برای او قائل هستیم، سبب شد که همه با رغبت حضور در این اثر نمایشی

مروری بر نمایش «گالیله» به کارگردانی فرهاد مهندس پور

پس از ۲۸ سال ندیدن

«گالیله»

نویسنده: برتولت برشت
طراح و کارگردان: فرهاد
مهندس پور
مترجم: عبدالرحیم
احمدی
بازیگران: هوشنگ
میهاوند، داریوش موفق،
فخری محذوف، سیاوش
ستاری، محمد یعقوبی،
محمود عمادپور، مرضیه
وفامهر، احمد نوری،
آبتین آذین، وحید فارسی
و کرامت رودساز.

محسن بوالحسنی/نمایش «گالیله» به کارگردانی فرهاد مهندس پور یکی از تئاترهایی است که به تازگی روی پلتفرم تلویزیون تئاتر ایران بارگذاری شده و بی تردید نام مهندس پور خودش اطمینانی است قلبی برای آنها که او را می شناسند و این نمایش را تا الان ندیده اند. گالیله اول بار سال ۱۳۷۲ روی صحنه رفت که در آن بازیگرانی ایفای نقش کردند که آن زمان آنچنان شناخته شده نبودند و تقریباً همه شان اول راه چهره شدند. از این نام ها می شود به محمد یعقوبی اشاره کرد که حالا بیشتر به عنوان نمایشنامه نویسی سرشناس شناخته می شود یا مرضیه وفامهری که گالیله جزو اولین تجربه های بازیگری اش به حساب می آید و بعد از این نمایش بود که نامش به عنوان یک بازیگر حرفه ای سر زبان ها افتاد. خود مهندس پور هم کارگردانی بود (و البته هست) نوگرا که مدت ها است نمایشی روی صحنه نبرده و به دلایل شخصی کار تولید و اجرا را یکسره کنار گذاشته اما حالا با سه نمایش «گالیله»، «مکبث» و «دیر راهبان» این بار به شکل مجازی روبه روی تماشاگران البته در فضای مجازی قرار گرفته است.

نمایش گالیله بر اساس نمایشنامه «زندگی گالیله» نوشته «برتولت برشت» ساخته شده است. گالیله گالیله (گالیلی) دانشمند ۴۶ ساله ایتالیایی همراه با دختر جوانش ویرجینیا، خدمتکار خود خانم سارتی و پسر او آندره آسارتی (که شاگرد با استعداد و وفادار گالیله به شمار می رود) در جمهوری ونیز ساکن است و از زندگی خود رضایت چندانی ندارد و... کارگردان، در این اثر نمایشی کاملاً به متن اصلی وفادار بوده و سعی کرده در اجرای خود از تکنیک فاصله گذاری که تکنیکی آشنا برای اهالی تئاتر ایران به شمار می رود استفاده کند. این فاصله گذاری همان است که در تعزیه از آن استفاده زیادی می شود و با استفاده از این تکنیک بازیگران زمان اجرای نمایش گالیله گاه از جلد خود بیرون می آیند و بر این موضوع تأکید می کنند که از شخصیت های نمایشی کاملاً جدا بوده و فقط ایفاگر نقش آنها روی صحنه هستند. در ابتدای نمایش، فردی که به عنوان کارگردان معرفی می شود بازیگران را فرامی خواند و آنها را به اجرای تئاتر دعوت می کند. چنین فاصله گذاری هایی تا پایان اجرای این نمایش بارها انجام می گیرد تا به تماشاچی تأکید شود که در حال مشاهده نمایشی در مورد گالیله است و افراد حاضر بر صحنه تنها ایفاگر نقش او و سایر شخصیت های حاضر در نمایشنامه هستند. چنین خصلتی با ذات تجربی اجرای این نمایش همخوانی قابل توجهی دارد و همسو با ساختار یک تئاتر دانشجویی غیر کلاسیک است. از سوی دیگر درونمایه نمایش گالیله تماشاچی را به قضاوت در مورد شخصیت ها بخصوص شخصیت اصلی یعنی گالیله وا می دارد. بنابراین بیننده باید بدون توجه به ویژگی های بازیگر هر نقش تنها به دایره نقشی که او ایفا می کند، بپردازد. وجود فاصله گذاری در نمایش گالیله شاید بتواند کمک حال او در این زمینه باشد.

فضای مجازی مدیوم جذاب برای تئاتر عروسکی در دوران کروناست

بهرام بهبهانی: جشنواره امسال تنها در سطح دانشجویی و داخلی برگزار نمی شود و گستره ای فراگیر و جهانی دارد. فراخوان جشنواره از ۲۰ تیر منتشر شد و ۹۰ اثر از ایران و ۱۷ اثر از ۱۱ کشور به دبیرخانه جشنواره ارسال شده است. داوران خارجی این جشنواره از کشورهای گرجستان، امریکا و بلژیک هستند و بهروز غریب پور نیز از ایران در این جشنواره داور می کنند. فضای مجازی یک مدیوم تازه و جذاب برای تئاتر عروسکی در دوران کروناست چراکه می توان در این فضا به شیوه ای تازه اجرای نمایش ها را با طیف گسترده تری از مخاطبان به اشتراک گذاشت.

دبیر دومین جشنواره بین المللی تئاتر عروسکی مجازی در گفت و گو با «ایران آنلاین» از جشنواره سخن گفت

در نشست شبیه‌خوانان و پژوهشگران تعزیه مطرح شد خسران جبران ناپذیر در کمین تنها ژانر نمایشی جهان اسلام

طولانی از سابقه این هنر داشته و داریم. بیش از ۵۳۰ مجلس تعزیه داریم که تاکنون ۱۰۰ تا ۱۵۰ مجلس کار شده است. کتابخانه و بنیادی به منظور حفاظت از هنر تعزیه در امر پژوهش، آموزش و آفرینش موجود نیست، برخی پیشکسوتان شبیه‌خوانی که این هنر را سینه به سینه انتقال داده‌اند، اکنون میان ما نیستند و خطر از دست دادن هنرمندان باقی مانده وجود دارد. امیدوارم بتوانیم چاره‌ای بیندیشیم تا این هنر را که به ثبت جهانی نیز رسیده است، سروسامان دهیم.

در ادامه مراسم، حجت‌الاسلام والمسلمین میثم امرودی، رئیس سازمان فرهنگی-هنری شهرداری تهران گفت: تعزیه ام‌الفن است چراکه متشکل از هنرهایی چون موسیقی، ادبیات، نمایش و پرفورمنس است. این هنر در انتقال ارزش‌ها ممتاز بوده و به راحتی ارزش‌های اخلاقی و تاریخی و مفاهیم اعتقادی و معنوی را به اقشار مخاطبانش که برخلاف دیگر هنرها قشر خاصی ندارد، انتقال داده است.

■ سیدمرتضی ذاکر

نویسنده، مدرس تئاتر و پژوهشگر حوزه نمایش آیینی ضمن اشاره به ریشه چندین هزار ساله تعزیه در کشورمان می‌گوید: تعزیه هنر ملی ایرانی-اسلامی است، به این معنی که جهان اسلام یک ژانر نمایشی دارد، در صورتی که استادان این هنر از دست بروند با خسران جبران ناپذیری روبه‌رو خواهیم بود. اردشیر صالح‌پور، نویسنده، پژوهشگر و مدرس تئاتر در نشست شبیه‌خوانان و پژوهشگران حوزه نمایش آیینی تعزیه با بیان اینکه تعزیه ریشه ۳ تا ۵ هزار ساله دارد، گفت: تعزیه هنر ملی ایرانی-اسلامی است، به این معنی که جهان اسلام یک ژانر نمایشی دارد اما نسبت به آن کم‌لطفی شده است که باید بررسی و آسیب‌شناسی شود. هنر تعزیه برآمده از قلب ایرانی‌هاست و سازمان جهانی یونسکو آن را ثبت ملی کرده اما خودمان برای آن کاری نکرده‌ایم و حتی بنیاد و مؤسسه‌ای به منظور حفظ این هنر ملی وجود ندارد. در صورتی که استادان این هنر از دست بروند با خسران جبران ناپذیری روبه‌رو خواهیم بود. پیش از انقلاب اسلامی در دانشگاه‌ها هشت واحد درسی به شبیه‌خوانی اختصاص داشت که به دو واحد تقلیل یافته است. تنها راه ماندگاری این هنر ملی آیینی، این است که با مراکز علمی پیوند بخورد. حتماً باید پژوهش و آموزش داشته باشیم تا به آفرینش برسیم.

در ادامه این برنامه داود فتحعلی‌بیگی، پژوهشگر حوزه تعزیه و دبیر بیستمین جشنواره نمایش‌های آیینی و سنتی نیز گفت: با وجود حمایت‌هایی که پس از انقلاب اسلامی از هنر تعزیه شده است ما انتظار ویژه‌تری در راستای حمایت از آن با وجود مدت‌زمانی

تاریخ انتشار: پنجشنبه ۴ آذر ماه ۱۴۰۰ * ۰۹:۲۵

روایت زنده‌یاد داریوش اسدزاده از فراز و فرودهای تماشاخانه تهران هنر نمایش، همپا با فراز و نشیب‌های سیاست

محمد رضا کالیانی

خود را در ذیل کمیسیون نمایش سازمان پرورش افکار، آغاز کرد. این اقدام بی‌ظن و قابل ستایش نصر، نتایج آن که هنوز جاگاهی در جامعه نداشت، وارد حوزه آکادمیک و البته دولتی کرد. اما نقشه‌های نصر برای همه غیر کردن رسمیت بخشیدن و توسعه نتایج در تهران و البته در ایران، به همین جا ختم نشد. گام سوم و ششامده‌توان گفت مهم‌ترین خدمت نصر به نتایج ایران، تأسیس تماشاخانه تهران، به عنوان نخستین تماشاخانه دائمی ایران بود. در واقع ایده اصلی نصر این بود، که با تأسیس هنرستان هنر پیشگی، بتواند هنر مندانی برای تماشاخانه تهران تربیت کند تا این نتایج مستقل و خود کفا به کار خود ادامه دهد و هنر نتایج را رسمیت بخشد. در سال‌های آغازین کار این تماشاخانه، نصر خود ریاست این تماشاخانه و احمد دهقان مدیریت داخلی آن را به عهده داشت. نصر که خود مرد سیاست بود و بسیار درگیر امور اداری و دولتی، بعد از قبول سمت سفیر ایران در چین، مدیریت تماشاخانه را به احمد دهقان واگذار کرد. دوره مدیریت دهقان، دوران اوج و شکوفایی تماشاخانه تهران بود و در این زمان بود، که برای نخستین بار با بازیگران نتایج، قرارداد رسمی حرفه‌ای و محضری یکساله و شش ماهه بسته شد و به موجب این قرارداد، بازیگران متعددی می‌شد که فقط در این نتایج، کار کنند و حق همگامی با سایر گروه‌ها را نداشتند. در تماشاخانه تهران، عمدتاً نمایش‌های اخلاقی، تربیتی، تاریخی و آهنگین (ایرا) اجرا می‌شد. از جمله هنر مندانی نامی این نتایج، می‌توان به رفیع حالایی، معزالدین یون، هوشنگ سارنگ، صادق بیرومی، نصر تالاب، محسن، غلامحسین تقی‌نشین، علی اصغر گومرستی و دکتر احمد نامداری اشاره کرد. دور ناپدید شدن دهقان در ششم مرداد ۱۳۳۹، پایان دوران درخشان تماشاخانه تهران بود و بعد از آن، مهم‌ترین هنر مندانی این نتایج، آن را ترک کردند. بعد از مرگ دهقان، مهندس والا برای مدت کوتاهی و سپس دکتر

انری که هم‌بندگ در معرفی آن سخن می‌رود، شامل خاطرات یکس از موسسید آن عرصه نتایج ایران، یعنی زنده‌یاد اسدزاده داریوش اسدزاده است. او در طول عمر ۹۶ ساله خوبی، شهادت بسیار فعل و انفعالات این هنر نمایشی و نیز آمیزش آن با جریان‌های سیاسی وقت بود. «تماشاخانه تهران» به روایت داریوش اسدزاده «در سی استیلاهای غلامحسین دولتشایبانی و اعظم کیان‌افزار، به یاد آمده و نصر افراز نیز به انتشار آن همت گماشته است. ناشر در اینجاچه این اثر، به بیسان تاریخچه‌ای از هنر نتایج در ایران پرداخته، که مروری بر آن، مفید به نظر می‌رسد:

«تا تلاش و ابتکار سید علی نصر در زمستان ۱۳۱۷، کمیسیون نمایش در کنار سایر کمیسیون‌های سازمان تازه تأسیس پرورش افکار، موجودیت یافت و به این ترتیب برای نخستین بار، هنر نتایج از جانب دولتمردان، در ایران به رسمیت شناخته شد. این نخستین گام نصر برای ورود نتایج به بدنه دولت بود. نتایج در سال‌های آغازین و میانی حکومت پهلوی اول و پیش از آن، به صورت دسته و گروهی و نامنظم اجرا می‌شد. این هنر که در آغاز به عنوان یکی از مظاهر تمدن غرب، به ایران معرفی راه پیدا کرده بود، به علل مختلفی از جمله همپا نبودن شرایط فکری ایرانیان برای آن و در وقت این هنر، مخالفت برخی اقتدار اجتماعی و البته فراموشی نبودن شرایط سخت‌افزاری (محل اجرا) و نرم‌افزاری (مشتن نمایش، بازیگر و سایر عوامل)، نتوانست ریشه‌ای در جامعه ایرانیان

نمایی از منزل زنده‌یاد داریوش اسدزاده، پس از درگذشت وی

بودند. ورود سینما و فیلم‌های دوبله خارجی به ایران در دوره پهلوی اول، شرایط را برای رشد و گسترش نتایج دشوار تر کرد. در این میان فقط برخی روشنفکران و محصلان دوره‌ها بودند که عمدتاً به علت نزدیکی به فرهنگ غرب، به نتایج توجه نشان می‌دادند. اجرای اندک، محدود و با اهداف تربیتی و اخلاقی و به مقصود تئوری افکار عمومی، بخش عمده فعالیت‌های نتایج را در بر می‌گرفت. در این دوره اجرای نتایج، عمدتاً متکی به خواست شخصی و حمایت‌های فردی اشخاصی علاقه‌مند بود. در تهران سال‌ها سرگرمی و سالن کومپو و برخی از دبیرستان‌ها، شاهد اجرای محدود و محدود، با مناسبت یا بی‌مناسبت بودند. مهم‌ترین این کوشش‌ها، تأسیس کمیته ایران و جامعه باربیه، در سال ۱۳۰۸ و استودیو درام کرمانشاهی در سال ۱۳۰۸ و البته ظهور «درام‌سازان» چون حسن مقدم و رضا کمال‌شیراز بود. در سال ۱۳۱۵، ساخت سالن موسوم به ایراد در خیابان علاءالدوله آغاز و مدتی بعد نیمه کاره رها شد. این سالن بعد از سفر رضاشاه به ترکیه و انگلیس در از سالن‌های ایرانی آن کشور، در دستور ساخت قرار گرفت. علی در بابینی تصمیم‌گیرنده نتایج در سینما در آغاز، قرار بود نتایج نتایج این سالن را بر عهده بگیرد. اما ساخت این سالن، هیچ‌گاه به اتمام رسید و به بهانه بست بودن بی‌ساختمان، از ادامه کار جلوگیری به عمل آمد و در بابینی را که امید زیادی به کار و فعالیت در این سالن داشت، تا کارمگر کرد تا در فاصله سال‌های ۱۳۱۵ تا ۱۳۱۸، با هر چه به تر شدن فضای سیاسی کشور، همین نتایج کم‌توسه و توان نیز، رویه تعطیلی رفت. اما با تشکیل سازمان پرورش افکار و تشکیل کمیسیون نمایش نصر گام دوم را برداشت. تأسیس هنرستان هنر پیشگی، این هنرستان در سال ۱۳۱۸، با وجود کمبود استادان تراز اول و با همان بضاعت اندک و نه چندان درخشان علمی، افتتاح شد و با جذب هنر جو و ذوق‌دار بازیگران سابقه نتایج، فعالیت

ولا مدیریت تماشاخانه تهران را بر عهده گرفتند و ولی با تغییر فضای سیاسی و فکری جامعه و البته خالی شدن این نتایج از هنر مندانی قدیمی خود، کم‌کم دوران افول این تماشاخانه آغاز شد و در اواخر دهه ۳۰، رسماً آغازگر دورانی موسوم به «آرکسیون» شدند که نقطه چندی به حیثیت این تماشاخانه و اعتبار نتایج وارد آورد. در این دوران، دیگر از نتایج اهداف والای نصر خبری نبود و هر چه که به هدف کسب درآمد و روی با استناد تماشاخانه بود، رقص، آواز، شادمانی و آکروبات، جای نتایج را گرفت و حتی پول کمی هم، عاید تماشاخانه و مسئولان نتایج کرد. این تماشاخانه با مرگ نصر در سال ۱۳۴۰، به نتایج نصر تغییر نام یافت و تا سال ۱۳۵۷، به فعالیت خود ادامه داد.

ناشر در ادامه این مقدمه، در باب چند وجوه اخذ خاطرات اسدزاده و آماده‌سازی آن برای انتشار، ادامه می‌دهد:

«این کتاب فشرده و ماحصل گفت‌وگو و بیش از صد ساعت غلامحسین دولتشایبانی و اعظم کیان‌افزار، با اسدزاده داریوش اسدزاده است، که خود سال‌های سال به عنوان بازیگر، کارگردان و مدیر داخلی، در تماشاخانه تهران فعالیت داشته و موسسید کرده است. اسدزاده در این کتاب می‌گوید از پس پرسش‌هایی که از او می‌شود و پاسخ‌هایی که می‌دهد، تصویر دقیقی از فعالیت‌های تماشاخانه تهران و توضیح‌هایی آن ترسیم کنند. در به نثر رسیده این کتاب، از فضای سیدمهدی مدیر واقعی - که همواره ضمیمگی ما بود - و نیز خانم‌ها کیژا شخیان و آرزو منتظری دانشجویان مستعد رشته نتایج و نیز از سرکار خانم باسمن حشدری و آقای جواد مایر که صفحه‌آرایی و آماده‌سازی این کتاب را بر عهده داشتند و همچنین از خانم طاهره خاتون میرزایی همسر اسدزاده در بیان اسدزاده، که در آماده‌سازی این کتاب، همواره حضور گاه و بی‌گاه ما را تاب آورده، کمال تشکر را داریم.

مرحله پایانی جشنواره تئاتر استان حضوری می شود

رئیس انجمن هنرهای نمایشی خراسان رضوی گفت: سی و یکمین جشنواره تئاتر استان از هشتم تا دوازدهم آذرماه به صورت حضوری و در پنج شهرستان قوچان، نیشابور، سبزوار، تربت حیدریه و مشهد برگزار می شود. جشنی در گفت و گو با ایرنا افزود: پیش از این گمانه زنی ها بر این بود که به دلیل شیوع کرونا و آماده نبودن سالن های تئاتر نتوان جشنواره تئاتر خراسان رضوی را به صورت حضوری برگزار کرد اما با کاهش میزان ابتلا به این ویروس و مساعد شدن شرایط، زمینه برگزاری حضوری مرحله پایانی این جشنواره فراهم شد. وی ادامه داد: به منظور صرفه جویی در هزینه ها، استفاده مطلوب از زیرساخت ها و بهره گیری مطلوب از ظرفیت شهرستان های خراسان رضوی امسال برای نخستین بار برگزاری مرحله پایانی جشنواره تئاتر استان از حالت تمرکز در مشهد خارج شده است و نمایش ها در شهرستان ها هم به اجرا گذاشته می شود.

آغاز شانزدهمین جشنواره تئاتر خراسان شمالی

چراغ های «سن» دوباره روشن شد

شانزدهمین
تئاتر خراسان
شمالی، صبح
چهارشنبه
آغاز شد و
دیروز در
مجموع ۴
نمایش روی
صحنه رفتند.
این جشنواره
که ۱۷ اثر در
آن با یکدیگر
رقابت می
کنند، امروز هم
ادامه می یابد

جمعه، جلسه نقد و بررسی آثار

از سوی دیگر، «ابوالحسن حیدری» معاون امور هنری و سینمایی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان شمالی هم می گوید: جلسه نقد و بررسی آثار ساعت ۱۰:۳۰ روز جمعه، پنجم آذر در تماشاخانه شمس برگزار می شود. وی با بیان این که به لحاظ رعایت شیوه نامه های بهداشتی، این جشنواره با ۵۰ درصد ظرفیت سالن برگزار می شود، اظهار می کند: اولویت در این زمینه با گروه های نمایشی است.

داوران جشنواره

وی «حسن عابدی»، «عباس کریمی» و «علیرضا صمدی شادلو» را داوران بخش نهایی آثار شانزدهمین جشنواره تئاتر خراسان شمالی بیان و خاطر نشان می کند: آیین اختتامیه این جشنواره، ساعت ۱۸ جمعه، پنجم آذر برگزار و آثار منتخب برای معرفی به جشنواره بین المللی تئاتر فجر مشخص خواهد شد.

گروه فرهنگ و هنر

چراغ های «سن» در استان، پس از مدت ها دوباره از دیروز روشن شد و فرصتی دوباره برای هنرنمایی اهالی تئاتر فراهم شده است تا توانمندی های فراوان خود را باری دیگر در معرض نمایش قرار دهند. خراسان شمالی ظرفیت های بسیار زیادی در عرصه تئاتر دارد و میزبانی جشنواره سراسری تئاتر رضوی در سال های گذشته و حضور نام آوران این عرصه در استان، مهر تأییدی بر این ظرفیت ها و توانایی اهالی تئاتر این خطه بوده است که البته با پُر تور شدن بیشتر چراغ تئاتر پس از روزهای کرونایی می توان شاهد تکرار روزهای خوش گذشته بود. شانزدهمین جشنواره تئاتر خراسان شمالی، صبح چهارشنبه آغاز شد و دیروز در مجموع ۴ نمایش روی صحنه رفتند.

نمایش هایی که اجرا شدند و می شوند

«قوتیر» به کارگردانی «علی سعادت» از جنود، نخستین اثری بود که دیروز در تماشاخانه شمس در ساعت ۱۰:۳۰ روی صحنه رفت و چراغ جشنواره شانزدهم روشن شد. نمایش «بیوه سیاه، بیوه سفید» به کارگردانی «آرام نیستانی» از جنود نیز دیگر اثر نمایشی بود که ساعت ۱۶ روی صحنه رفت. تماشاخانه «محراب» و مجتمع فرهنگی و هنری «غدیر» شیروان نیز میزبان ۲ اثر نمایشی «مهمانی جمیع ها» به کارگردانی «دانیال قاسمیان» و «جابر موسوی» و «به نام من دیوانه» به کارگردانی «زکریا شیرمحمدزاده» در ساعت ۱۸ و ۱۹:۳۰ بودند. این جشنواره که ۷ اثر در آن با یکدیگر رقابت می کنند، امروز هم ادامه می یابد. «سرزمین ممنوعه» به کارگردانی «مرتضی رستمی» در ساعت ۱۰:۳۰ و «قبل از طلوع آفتاب» به کارگردانی «مصطفی شکاریان»

در ساعت ۱۶ و «اتاق ۱۲۱۶» به کارگردانی «امیرحسین جان نثار» ساعت ۱۹:۳۰ امروز در تماشاخانه شمس بجنورد روی صحنه خواهند رفت. ساعت ۱۸ امروز، نمایش خیابانی «مضحکه ای در میداند بزم» به کارگردانی «مهدی فخران» در محوطه مجتمع فرهنگی و هنری گلشن بجنورد اجرا خواهد شد. مراسم پایانی این جشنواره، فردا برگزار می شود.

روشن نگه داشتن چراغ تئاتر

«امین فرحی» دبیر شانزدهمین جشنواره تئاتر خراسان شمالی می گوید: ارزش ها و دستاوردهای انقلاب اسلامی و دفاع مقدس، بهره گیری از مفاهیم و جلوه های فرهنگ، تاریخ و رسوم بومی و محلی استان، نگاه کاوشگرانه و مدبرانه به جامعه، مسئولیت پذیری و اخلاق مدنی، ایجاد روحیه نشاط و امیدبخش در جامعه با توجه به آمار خراب روانی ناشی از شیوع جهانی کرونا، توجه به مفاهیم و ارزش های والای فراگیر جهانی، آگاهی بخشی درباره آسیب های اجتماعی موضوعات شهروندی، مضامین مرتبط با شعار سال (تولید، پشتیبانی ها، مانع زدایی ها) از موضوعات و محورهای این جشنواره است.

رئیس انجمن هنرهای نمایشی خراسان شمالی اضافه می کند: اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی با همکاری انجمن هنرهای نمایشی استان، در راستای سیاست های راهبردی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و به منظور ارتقای سطح کیفی تئاتر و ارتباط موثر تماشاگران با آثار نمایشی از طریق جشنواره تئاتر و اجرای عمومی، روشن نگه داشتن چراغ تئاتر و رونق آن در شرایط کنونی، شانزدهمین جشنواره تئاتر خراسان شمالی را در راستای معرفی آثار منتخب به جشنواره بین المللی تئاتر فجر برگزار می کند.

خبر مرتبط

زمان قطعی جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر

دبیر چهلمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر درباره زمان قطعی برگزاری این دوره از جشنواره، گفت: چهلمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر از ۱۰ تا ۲۰ بهمن برگزار خواهد شد و مراسم افتتاحیه این دوره روز ۱۰ بهمن و روز اختتامیه نیز روز ۲۰ بهمن خواهد بود.

«حسین مسافرآستانه» در گفت و گو با مهر درباره این که آیا مانند برخی دوره‌های برگزاری جشنواره تئاتر فجر پیش از زمان برگزاری بخش اصلی، بخش‌های جنبی برگزار خواهند شد یا نه؟ تأکید کرد: تمام بخش‌های جشنواره چهلم در زمان معین شده یعنی ۱۰ تا ۲۰ بهمن برگزار می‌شوند و قبل یا بعد از جشنواره برگزار نمی‌شوند.

«مسافرآستانه» درباره بخش بین‌الملل جشنواره چهلم و این که آیا آثاری متقاضی اجرا در جشنواره هستند یا نه؟ یادآور شد: فراخوان بخش بین‌الملل چهلمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر منتشر شده و تعدادی از گروه‌های خارجی متقاضی اجرا در جشنواره هستند که ارزیابی آثار در دست بررسی است. دبیر چهلمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر تأکید کرد: بخش بین‌الملل این دوره از جشنواره به صورت رقابتی برگزار نمی‌شود و در قالب بخش «ملل» برگزار خواهد شد.

ضمن این که اجرای حضوری آثار بین‌الملل تابع شرایط کرونایی است و اگر شرایط به خوبی پیش برود، آثار خارجی نیز به صورت حضوری روی صحنه خواهند رفت.

استاندار همدان مطرح کرد

توجه ویژه دولت سیزدهم به تعالی تئاتر

استاندار همدان گفت: دولت سیزدهم به تعالی بخشی تئاتر توجه ویژه خواهد داشت. قاسمی فرزند در آئین اختتامیه سی و سومین جشنواره تئاتر استان اظهار کرد: دولت سیزدهم به تعالی بخشی فرهنگ و تئاتر که مادر هنرهاست، توجه ویژه خواهد داشت. استاندار همدان با بیان اینکه فرهنگ ایرانی با هنر عجین است و اگر بخواهیم در مورد غنای فرهنگ ایرانی صحبت کنیم باید ساعتها در مورد آن حرف زد، ادامه داد: هنر و فرهنگ ما نشأت گرفته از تاریخ بلند ایران است. وی تصریح کرد: همدان پایتخت تاریخ و تمدن ایران است که با تمدن اسلامی عجین شده و هم به فرهنگ ایرانی و هم فرهنگ اسلامی نگاه ویژه دارد و آن را گرامی می‌دارد. استاندار همدان با بیان اینکه هنرمند برای ما بسیار ارزشمند است، عنوان کرد: هنرمندان در سال‌های اخیر همچون گذشته با وجود مشکلات به فرهنگ نگاه ویژه‌ای داشته‌اند. قاسمی فرزند افزود: هنرنمایی کار هر کسی نیست، هنرمندان تئاتر از استعداد و قابلیت بالایی برخوردار هستند چراکه اجرای زنده نیازمند خلاقیت و اعتماد به نفس است که کار هر کسی نیست.

تاملی بر همزمانی جشنواره تئاتر و فیلم فجر

اصراری عجیب برای تکرار یک اشتباه

آن اهمیتی نمی دهند و ارزشی برای این هنر قائل نیستند.

و با اشاره به فعالیت حسین مسافر آستانه به عنوان یک کارگردان تئاتر ادامه می دهد: آقای مسافر، دبیر دو دوره اخیر جشنواره، خودشان هم کار هنری انجام داده اند و صرفاً کار مدیریتی نکرده اند. بنابراین خیلی بهتر از کسانی که فقط تجربه مدیریتی دارند، شرایط گروه های هنری را درک می کنند و متوجه هستند این تصمیم های نادرست به ظاهر کوچک، چه ضربه های بزرگی به جشنواره می زند.

کیان پور می افزاید: در حالت کلی، مخاطب سینما از تئاتر بیختر است. رسانه ها هم به دلیل شهرت بیشتر سینماگران در قیاس با تئاتری ها، به جشنواره فیلم توجه بیشتری دارند. همچنانکه سال گذشته رسانه تخصصی تئاتر که نام تئاتر در عنوان آن آمده است، اخبار جشنواره فیلم را بیشتر از جشنواره تئاتر پوشش داد. در این میان رسانه هایی که تلاش می کنند به جشنواره تئاتر توجه در خوری داشته باشند، زحماتشان در هیاهوی جشنواره فیلم گم می شود.

این بازیگر با مقایسه شیوه برگزاری جشنواره های فیلم و تئاتر اضافه می کند: در جشنواره تئاتر فجر شرایطی فراهم نمی کنیم که هنرمندان و داوران بتوانند کارها را به شکل مطلوبی ببینند. فرش قرمز کیان پور خواستار توجه بیشتر به بُعد رسانه های جشنواره تئاتر فجر است و می افزاید: از قدیمی های خودمان یاد گرفته ایم که قرار نیست در تئاتر دیده شویم یا پولی به دست آوریم یا برای کارمان اتفاق خاصی رخ دهد. بنابراین جشنواره ما هم به یک دوره می تبدیل شده و خودمان همراه با چند مخاطب محدود کارهای یکدیگر را می بینیم.

چرا این بهانه ها در جشنواره فیلم وجود ندارد؟

این بازیگر ابراز تاسف می کند: هر سال جشنواره ما علی السویه تر از سال پیش برگزار می شود. این چند سال هم که بهانه کرونا وجود داشت. اما تعجب این است که چرا این بهانه ها در جشنواره فیلم وجود ندارد. درست است که سینما و تئاتر هر دو در دوران کرونا تعطیل بودند اما اختتامیه دو جشنواره ماصلا قابل قیاس نیست. این مساله هم به برگزار کنندگان اختتامیه جشنواره تئاتر فجر بر نمی گردد و موضوع خیلی کلان تر از اینهاست. ما فقط می خواهیم جشنواره تئاتر را برگزار کنیم که برگزار کرده باشیم. همه چیز برامان علی السویه است همچنانکه در طول سال هم برنامه درستی برای بهبود وضعیت تئاتر نداشتیم. نمایشی که در دوران کرونا هر شب تمام ظرفیت مجاز سالن را پر می کرد، در میان استقبال تماشاگران، اجرایش را تمام می کنند تا نمایشی دیگر روی صحنه برود که حتی تماشاگر هم ندارد. فقط به این دلیل که به یک نمایش دیگر هم فرصت اجرا داده باشند. در این میان برای کسی مهم نیست که چه اتفاقی در تئاتر ما می افتد. حال و روز ما این است که از هر طرف که برویم، هزار مشکل داریم.

تماشاگر ساده جشنواره هستم و ذی نفع نیستم ولی معتقدم این همزمانی یک اشتباه استراتژیک است. این مدرس تئاتر بسیار دیگر از اینکه جشنواره تئاتر فجر، استراتژی بلند مدتی ندارد، ابراز تاسف می کند و می گوید: قرار است این جشنواره ده سال دیگر کجا باشد؟! چه اهدافی برایش ترسیم شده؟! چه چشم اندازی برایش دیده شده؟! اینها پرسش های جدی خانواده تئاتر است.

هر سال علی السویه تر از سال قبل

اما آیا کیان پور، بازیگری که سال گذشته جایزه بازیگری زن را از نسی و نهمین جشنواره تئاتر فجر به خانه برد، همان زمان هم به همزمانی این دو جشنواره انتقاد داشت.

این بازیگر حالا هم به ایسنا می گوید: دهه هشتاد جشنواره های تئاتر و فیلم هر یک در تقویم اصلی خود برگزار می شدند؛ جشنواره تئاتر از یکم تا دهم و نهمین جشنواره فیلم از دوازدهم تا ۲۲م و نهمین و آن دوره بحث همزمانی این جشنواره ها را نداشتیم. این همزمانی در دهه نود اتفاق افتاد. طبیعتاً نمی توانیم از جشنواره فیلم انتظار داشته باشیم تاریخ برگزاری خود را تغییر دهد چون در تقویم همیشگی خود برگزار می شود ولی جشنواره تئاتر است که تقویم خود را تغییر داد. او یادآوری می کند: سال گذشته که جایزه بازیگری زن را بردم، حسرت به دلسم ماند که در اختتامیه جشنواره تئاتر فجر حتی یک عکاسی درست از برگزارندگان نشد. در حالیکه برگزارندگان جشنواره فیلم روی صحنه صحبت کردند و از همه آنان عکاسی درست شد و به هر حال جشن خود را با شکوه تر برگزار کردند.

کیان پور ابراز تاسف می کند: گویی برگزار کنندگان جشنواره تئاتر فجر فقط به این فکر می کنند که این جشنواره را برگزار کنند ولی به چگونگی برگزاری

چند سالی است که جزو غایبان این رویداد هنری است و بیشتر در مقام تماشاگر در آن حضور داشته است. او به عنوان هنرمندی که در دوره های اخیر جشنواره فجر ذی نفع نیست و می تواند بی طرفانه نظر بدهد، دیدگاه های خود را مطرح می کند.

کاش مشکل فقط همین بود

کیانی با ابراز تاسف از اینکه جشنواره تئاتر فجر بعد از گذشت چهل دوره هنوز اساسنامه ندارد، به ایسنا می گوید: کاش مشکل جشنواره ما فقط در حد تغییر زمان برگزاری آن بود. مساله اصلی این است که این جشنواره هیچ استراتژی و برنامه بلندمدتی ندارد و همین مساله، سبب ساز تصمیمات ناگهانی می شود. او ادامه می دهد: برنامه ریزی های جشنواره تئاتر فجر بیشتر حالت عملیاتی دارد تا استراتژیک و طولانی مدت. به بیان دیگر ما برنامه های آتی نداریم و برنامه های آتی داریم.

کیانی با بیان اینکه دبیر جشنواره تئاتر فجر برای این تصمیم گیری حتماً دلایلی دارد، می افزاید: ولی به هر حال این همزمانی قطعاً مشکلاتی به بار می آورد. دو جشنواره فرهنگی هنری هستند که در حوزه هنرهای نمایشی برگزار می شوند و قطعاً بخشی زیادی از مخاطبان شان مشترک است. به همین دلیل این همزمانی قطعاً به هر دو رویداد آسیب می زند چه به لحاظ برنامه ریزی برای تماشاگران و چه در بعد تبلیغاتی و رسانه ای.

این هنرمند اضافه می کند: امیدوارم برگزار کنندگان جشنواره تئاتر فجر تاریخ برگزاری آن را به روال قبیل بازگردانند یا اینکه دلایل قانع کننده ای برای این تصمیم ارائه دهند اما در هر حال ضررهای این همزمانی خیلی بیشتر از منافع آن است.

کیانی تاکید می کند: در حال حاضر فقط یک

می گویند آدم عاقل از یک سو را چند بار گزیده نمی شود ولی ظاهر ابرخی از تصمیم گیرندگان چندان توجهی به این ضرب المثل ندارند.

همزمانی برگزاری جشنواره های تئاتر و فیلم فجر مصداق بارزی است از نادیده انگاشتن این ضرب المثل قدیمی. در دهه هشتاد کاملاً جا افتاده بود که جشنواره تئاتر فجر یکم تا یازدهم بهمن ماه برگزار شود و جشنواره فیلم هم دوازدهم تا بیست و دوم بهمن ماه.

تکلیف مخاطب معلوم بود و تکلیف رسانه هم به همین. ضمن اینکه فعالان هر دو رشته این فرصت را داشتند تا از آثار یکدیگر دیدن کنند ولی در سال های اخیر بارها اتفاق افتاده که جشنواره تئاتر فجر تقویم خود را تغییر داده و همزمان با جشنواره فیلم برگزار شده است. خبرنگاران تئاتر به کرات این موضوع را با دبیران دوره های مختلف جشنواره مطرح و آسیب های آن را گوشزد کرده اند اما ظاهراً سخنان آنان تاثیری نداشته و ندارد. تا جایی که دیروز هم حسین مسافر آستانه، دبیر چهلین جشنواره تئاتر فجر خیر داد که این دوره از جشنواره نیز دهم تا بیست و نهمین ماه برگزار خواهد شد که دقیقاً همزمان با جشنواره فیلم است.

معمولاً مهم ترین دلیلی که تقویم برگزاری جشنواره ها را تغییر می دهد، مناسبت های مذهبی از جمله ایام سوگواری ماه محرم و صفر یا ایام فاطمیه است ولی از آنجاکه بهمن ماه امسال با هیچ یک از این مناسبت ها مصادف نمی شود، اصرار بر همزمانی جشنواره تئاتر با جشنواره فیلم، قدری عجیب و تأمل برانگیز است.

در همین زمینه بسا دو تن از هنرمندان تئاتر گپ و گفتی داریم.

حسین کیانی، نمایشنامه نویس و کارگردانی که دهه هشتاد در جشنواره تئاتر فجر خوش درخشیده است،

آغاز اجرای «تختی در اتاق ۲۳ هتل آتلانتیک» در تئاتر شهر

نمایش «تختی در اتاق ۲۳ هتل آتلانتیک» به نویسندگی و کارگردانی تینو صالحی شامگاه سه‌شنبه دوم آذرماه در تالار قشقایی مجموعه تئاتر شهر آغاز شد. به گزارش ایلنا، تئاتر «تختی در اتاق ۲۳ هتل آتلانتیک» به نویسندگی و کارگردانی تینو صالحی شامگاه سه‌شنبه دوم آذرماه با حضور پر تعداد مخاطبان در تالار قشقایی مجموعه تئاتر شهر اجرای خود را آغاز کرد. در این اثر نمایشی که با نگاهی متفاوت به زندگی جهان پهلوان تختی پهلوان نام آور کشتی ایران پیش روی مخاطبان قرار گرفته (به ترتیب ورود) رضا بهرامی، مجید رحمتی، سهیل ملکی، سامان کرمی، نجلا نظریان، حسین خجسته، آروین فلاح، کههد تاراج، مسعود حکمت آرا به عنوان بازیگر حضور دارند. مریم نورالدینی دستیار کارگردان و منشی صحنه، تینو صالحی طراح صحنه، میثم صفری طراح نور، نجلا نظریان طراح لباس، ماریا حاجیها طراح گریم، بهاره اسدی مجری گریم، کههد تاراج مجری طرح و مدیر تولید، آرین مرادی گروه کارگردانی، رضا جاویدی عکاس، شایان کیانی طراح پوستر و مواد تبلیغاتی، آروین فلاح انتخاب موسیقی و آرایه‌های صوتی، امیر قالیچی روابط عمومی و تبلیغات، سامان کرمی ویدئو، نجلا نظریان تحقیق و گردآوری اطلاعات نجلا نظریان گروه اجرایی این اثر نمایشی را تشکیل می‌دهند. نمایش «تختی در اتاق ۲۳ هتل آتلانتیک» به نویسندگی و کارگردانی تینو صالحی هر روز ساعت ۱۸:۳۰ با مدت زمان ۶۰ دقیقه و قیمت بلیت ۴۰ هزار تومان روی صحنه می‌رود. این نمایش روزهای پنجشنبه چهارم و جمعه پنجم آذرماه نیز طی دو نوبت و در ساعت‌های ۱۷ و ۱۸:۳۰ پذیرای دوستداران تئاتر است.

روایتی از «تختی در اتاق ۲۳ هتل آتلانتیک»

نمایش «تختی در اتاق ۲۳ هتل آتلانتیک» به نویسندگی و کارگردانی تینو صالحی شامگاه سه شنبه دوم آذرماه در تالار قشقایی مجموعه تئاتر شهر آغاز شد. به گزارش ایسنا به نقل از روابط عمومی

مجموعه تئاتر شهر، تئاتر «تختی در اتاق ۲۳ هتل آتلانتیک» به نویسندگی و کارگردانی تینو صالحی شامگاه سه شنبه دوم آذرماه با حضور مخاطبان در تالار قشقایی مجموعه تئاتر شهر اجرای خود را آغاز کرد. در این اثر نمایشی که با نگاهی متفاوت به زندگی جهان پهلوان تختی پهلوان نام آور کشتی ایران پیش روی مخاطبان قرار گرفته (به ترتیب ورود) رضا بهرامی، مجید رحمتی، سهیل ملکی، سامان کرمی، نجلا نظریان، حسین خجسته، آروین فلاح، کههد تاراج، مسعود حکمت آرا به عنوان بازیگر حضور دارند. مریم نورالدینی دستیار کارگردان و منشی صحنه، تینو صالحی طراح صحنه، میثم صفری طراح نور، نجلا نظریان طراح لباس، ماریا حاجیها طراح گریم، بهاره اسدی مجری گریم، کههد تاراج مجری طرح و مدیر تولید، آرین مرادی گروه کارگردانی، رضا جاویدی عکاس، شایان کیانی طراح پوستر و مواد تبلیغاتی، آروین فلاح انتخاب موسیقی و آرایه‌های صوتی، امیر قالیچی روابط عمومی و تبلیغات، سامان کرمی ویدئو، نجلا نظریان تحقیق و گردآوری اطلاعات نجلا نظریان گروه اجرایی این اثر نمایشی را تشکیل می‌دهند. نمایش «تختی در اتاق ۲۳ هتل آتلانتیک» به نویسندگی و کارگردانی تینو صالحی هر روز ساعت ۱۸:۳۰ با مدت زمان ۶۰ دقیقه و قیمت بلیت ۴۰ هزار تومان روی صحنه می‌رود. این نمایش روزهای پنجشنبه چهارم و جمعه پنجم آذرماه نیز طی دو نوبت و در ساعت‌های ۱۷ و ۱۸:۳۰ پذیرای دوستداران تئاتر است. هم‌اکنون نمایش‌های «بانوی محبوب من» به کارگردانی گلاب آدینه در تالار اصلی، «بابا آدم» به کارگردانی لیلی عاج در تالار چهارسو، «بیماری خانواده میم» به کارگردانی سروش طاهری در تالار سایه تئاتر شهر میزبان مخاطبان تئاتر هستند.

جشنواره تئاتر و فیلم در دهه فجر

جشنواره تئاتر و فیلم فجر امسال، همزمان برگزار می‌شوند. دوشنبه اول آذرماه، حسین مسافر آستانه، دبیر چهلمین جشنواره تئاتر فجر، خبر از برپایی این جشنواره در تاریخ دهم تا بیستم بهمن ماه داد؛ تاریخی که جشنواره فیلم فجر هم در آن برگزار خواهد شد.

به گزارش همشهری، این نخستین باری نیست که با تغییر تقویم جشنواره تئاتر فجر، این ۲ جشنواره همزمان با یکدیگر برگزار می‌شوند. این همزمانی‌ها در دوره‌های گذشته به دلیل برخورد زمان برگزاری جشنواره با مناسبت‌های غالباً مذهبی از جمله ایام سوگواری بوده است؛ در حالی که در دوره اخیر، هیچ توجیهی برای آن وجود ندارد. بیشتر اهالی حوزه تئاتر، نبود اساسنامه و برنامه‌ریزی بلندمدت برای این رویداد مهم فرهنگی در کشور را آن هم پس از برگزاری ۳۹ دوره از آن، دلیل اصلی این تداخل‌ها و ناهماهنگی‌های دانند و بیان می‌کنند. در ۲ دهه گذشته که جشنواره تئاتر فجر در ۱۰ روز اول بهمن ماه و پس از آن جشنواره فیلم فجر برگزار می‌شد و تکلیف همه از جمله فعالان این ۲ حوزه، مخاطبان، رسانه‌ها و سایر عوامل مرتبط با این ۲ رویداد مهم سال مشخص بود.